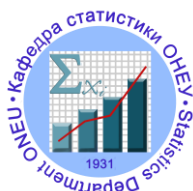

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 5

Частина II

**Одеса
2019**

УДК 311
ББК 60.6

Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина II. – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – 224 с.

Автори:

Вітковська К. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Готліб І. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О. Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю. О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Підгорний А.З. – к.е.н., професор, завідувач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О. В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К. І. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Абалмасова М. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Агапченко К. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Березорудський А. М. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Богомаз О. О. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бойко В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Бурлаєва В. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,

Воскобойнік І. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Гаращенко О. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Зарічна Т. С. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Кот А. Г. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Любович А. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Манєва К. П. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мівшук Ю. І. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Мотишена В. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Рубель Г. А. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Стародубцева Т. В. – студентка обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету,
Унтілов В. В. – студент обліково-економічного факультету Одеського національного економічного університету.

У збірнику наводяться результати дослідження студентів та викладачів кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів у деяких країнах світу, в Україні та окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз динаміки ліквідності комерційних банків України за період 2008 – 2018 рр.....	6
Бойко В.С., Вітковська К.В. Статистичний аналіз рівня безробіття в Україні.....	13
Агапченко К.А., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз динаміки грошової маси та грошового обігу в Україні.....	22
Березорудський А.М., Вітковська К.В. Статистична оцінка впливу факторів на рівень бідності населення.....	29
Абалмасова М.П., Готліб І.Г. Статистичний аналіз заробітної плати в Україні за 2010 – 2018 рр.....	36
Кот А.Г., Тарасова К.І. Статистичне дослідження доходів та витрат населення в системі оцінювання рівня життя.....	45
Абалмасова М.П., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз доходів та витрат населення деяких країн світу.....	55
Богомаз О.О., Самотєнкова О.В. Аналіз діяльності інноваційних підприємств в промисловості України за 2012 – 2017рр.....	62
Гаращенко О.В., Підгорний А.З. Динаміка та перспективи розвитку вищої освіти в Україні.....	72
Мотишена В.В., Милашко О.Г. Статистичне дослідження структури та динаміки валового внутрішнього продукту.....	79
Зарічна Т.С., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня людського розвитку в Україні.....	86
Воскобойнік І.І., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз рівня злочинності в Одеській області.....	92
Абалмасова М.П., Погорєлова Т.В. Статистичний аналіз фінансової діяльності підприємств Одеської області.....	99
Богомаз О.О., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження рівня цін в Україні.....	105
Бойко В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження стану та розвитку страхового ринку в Україні.....	112
Мотишена В.В., Погорєлова Т.В. Особливості статистичного дослідження динаміки валютних курсів	120

Бурлаєва В.С., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження продовольчого ринку України.....	128
Любович А.А., Погорєлова Т.В. Статистичне дослідження земельних ресурсів та їх використання в Україні	134
Абалмасова М.П., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз ринку інновацій в Україні.....	141
Агапченко К.А., Самотоєнкова О.В. Аналіз динаміки грошового ринку в Україні за 2008 – 2018 рр.....	147
Мившук Ю.І., Самотоєнкова О.В. Статистичний аналіз рівня доходів населення України.....	155
Рубель Г.А., Самотоєнкова О.В. Залучення прямих іноземних інвестицій в економіку України.....	163
Любович А.А., Милашко О.Г. Партнерство України з Францією: статистичний аспект	171
Бурлаєва В.С., Милашко О.Г. Партнерство України з Німеччиною. Статистичний аспект.....	180
Унтілов В.В., Милашко О.Г. Партнерство України з Великою Британією. Статистичний аспект	185
Богомаз О.О., Ольвінська Ю.О. Статистичний аналіз використання інтернету в Україні	193
Бойко В.С., Ольвінська Ю.О. Порівняльний аналіз освіти в Україні та деяких країнах світу	198
Манєва К.П., Ольвінська Ю.О. Вплив інтернету на людський розвиток.....	207
Стародубцева Т.В., Ольвінська Ю.О. Вплив корупції на людський розвиток	212
Воскобойнік І.І., Вітковська К.В. Використання вибірових обстежень у соціальної статистиці	217

ПАРТНЕРСТВО УКРАЇНИ З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЄЮ. СТАТИСТИЧНИЙ АСПЕКТ

Унтілов В. В.¹, Милашко О. Г.²

¹ – студент, кафедра статистики,

² – канд. екон. наук, доцент, кафедра статистики
Одеський національний економічний університет, м. Одеса

АНОТАЦІЇ

Унтілов В. В. Милашко О. Г. Партнерство України з Великою Британією. Статистичний аспект. *Визначено роль і місце Великої Британії в системі міжнародних економічних зв'язків. Проаналізовано динаміку одного з основних показників результатів діяльності Великої Британії – валового внутрішнього продукту. Досліджена структура експорту та імпорту товарів та послуг України та Великої Британії. Здійснено аналіз динаміки прямих іноземних інвестицій Великої Британії в Україну. Наведено напрямки двосторонніх українсько-британських відносин.*

Ключові слова: *зовнішня торгівля, українсько-британських відносини, експорт та імпорт товарів, експорт та імпорт послуг, прями іноземні інвестиції.*

Untilov V. V., Milashko O. G. Partnership between Ukraine and the United Kingdom. The statistical aspect. *The role and place of Great Britain in the system of international economic relations are determined. The dynamics of one of the main indicators of the performance of Velocco Britain - gross domestic product - is analyzed. The structure of export and import of goods and services of Ukraine and Great Britain is investigated. The analysis of dynamics of direct foreign investments of Great Britain in Ukraine is carried out. The directions of bilateral Ukrainian-British relations are presented.*

Keywords: *foreign trade, Ukrainian-British relations, export and import of goods, export and import of services, foreign direct investment*

ПОСИЛАННЯ НА РЕСУРС

Унтілов, В. В. Партнерство України з Великою Британією. Статистичний аспект [Текст] / В. В. Унтілов, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 5. Частина II – Одеса, ОНЕУ. – 2019. – С. 185 – 192.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Великобританія – високорозвинена індустріальна держава, одна з провідних держав світу. В останні десятиліття у країні спостерігався суттєвий економічний підйом і вона стала однією з найрозвиненіших держав у світі. Проблематика українсько-британських відносин здається сьогодні вельми актуальною.

Вивчення діалогу України з державою, що є постійним членом Ради Безпеки ООН, має з потужну економіку й досконалу дипломатичну службу, особливо важливе в контексті євроатлантичних устремлінь нашої держави. Дослідження економік розвинутих країн збагачує уявлення щодо економічних стратегій розвитку, які сприяють збільшенню доходів і багатства. Актуальність дослідження також зумовлена необхідністю на сучасному етапі розвитку нашої держави проаналізувати набутий досвід розбудови та реалізації співпраці з іншими країнами.

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Формування і розвиток економічних взаємовідносин між Україною та Великою Британією, їхня роль і місце в ринковій економіці викликали значний інтерес у економістів. Серед вітчизняних науковців проблематику українсько-британської співпраці ґрунтовно вивчали В. Крушинський, Н. Яковенко, А. Грубінко, Г. Гончаров, М. Білоусов, В. Майко, П. Сардачук, О.Сагайдак, П. Ігнат'єв – авторитетні науковці й практики дипломатичної роботи.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Потребує уваги економіко-статистичне дослідження основних макроекономічних показників і пропорцій, які склалися в економіці країни-партнера, та аналіз інтенсивності їх розвитку, а також потенціалу співробітництва України з Великою Британією.

Мета. Метою роботи є визначення основних напрямків партнерства України та Великої Британії, аналіз обсягів експорту та імпорту товарів та послуг, а також прямих інвестицій Великої Британії в економіку України.

Виклад основного матеріалу. Великобританія є однією з найбільш економічно розвинених країн світу. Як член Ради Безпеки ООН і активний учасник європейських військово-політичних і економічних структур, вона має величезний вплив на міжнародній арені. Використання значного політичного, виробничого та науково-технічного потенціалу Великої Британії на користь національним інтересам України належить до одного з потенційно перспективних й актуальних напрямів української зовнішньої політики.

За обсягом промислового виробництва країна займає п'яте місце в світі – після США, Японії, ФРН і Франції. Тільки США поступаються Великобританії за обсягом закордонних інвестицій, а за витратами на науково-дослідні роботи – лише США, ФРН і Японії [1].

Дослідженню теоретичних і прикладних питань ролі й місця Великої Британії у системі міжнародних економічних зв'язків, її економічного та інвестиційного розвитку присвячені численні дослідження Світового банку, Міжнародного Валютного Фонду, Конференції з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Європейської комісії, Банку Англії тощо.

Водночас, в Україні питання поточного і перспективного розвитку Великої Британії розглядаються переважно в контексті Євросоюзу. Однак, для економічного середовища Великої Британії загалом і

макроекономічних складових зокрема, характерною є низка особливостей, які сприяють інвестиційній привабливості країни, а відтак виокремлюють країну з поміж європейських країн і зміцнюють базис стійкого довгострокового зростання.

На рисунку 1 представлено динаміку одного з основних показників результатів діяльності країни – валового внутрішнього продукту.

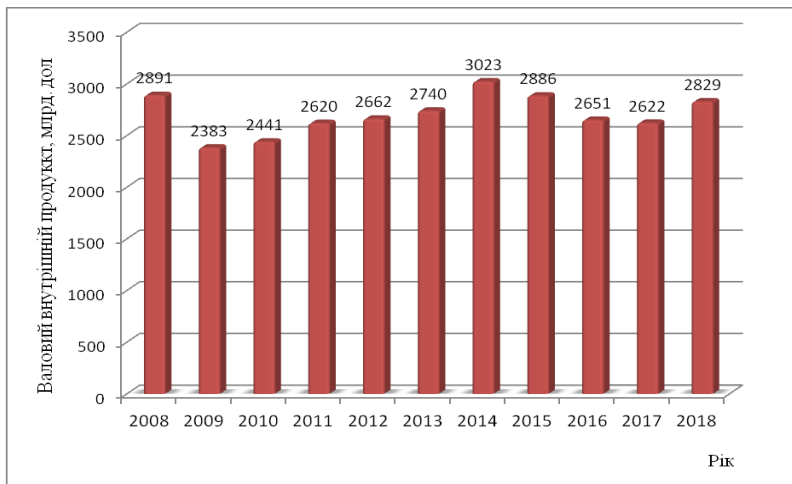

Рис. 1. Валовий внутрішній продукт Великої Британії, 2007-2018

З даного рисунку видно, що за 2009 - 2014 рр. спостерігалось стрімке зростання валового внутрішнього продукту Великої Британії, потім чітко видно спад, і з 2017 року знову зростання. Таким чином, у 2018 році порівняно з 2017 роком ВВП зріс на 7,8 % і склав – 2829 млрд. дол.

Дипломатичні відносини між Україною та Великою Британією встановлені 10 січня 1992 року. Посольство України в Сполученому Королівстві розпочало свою роботу у вересні 1992 року. У тому ж році було відкрито Посольство Великої Британії в Україні [2, с. 53–54].

Сучасний стан двосторонніх українсько-британських відносин характеризується високим рівнем діалогу між сторонами у політичній, економічній, військовій та культурній сферах, у тому числі, з питань реалізації євроінтеграційного курсу України. Сполучене Королівство є традиційно важливим економічним партнером для України, насамперед, в таких галузях, як інвестиційне співробітництво, банківсько-фінансова сфера, енергетична безпека.

У 2017 р. порівняно з 2016 р. зовнішньоторговельний товарообіг між Україною та Великою Британією зріс на 25% та становив \$1,3 млрд. Обсяг експорту товарів з України до Великої Британії збільшився у 1,5 рази та становив \$480 млн. Обсяг імпорту товарів з Великої Британії до України

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

зріс на 13% та склав \$799 млн. Сальдо для України було негативним та становило \$319 млн.

За підсумками 2017 року в структурі експорту товарів з України до Великої Британії переважали промислові товари – 61% (\$292 млн.), в той час як частка сільськогосподарських товарів складала 39% (\$188 млн.).

Основними позиціями експорту стали: чорні метали (40.3%); жири та олії тваринного або рослинного походження (18.3%); зернові культури (10.9%); залишки і відходи харчової промисловості (4.5%).

Експорт чорних металів зріс на 73%, склавши \$193 млн., або 40% всього експорту з України до Великої Британії.

Поставки жирів та олії тваринного або рослинного походження зросли на 60%, склавши \$88 млн., зернових – на 105% (\$52 млн.), залишків і відходів харчової промисловості – на 10% (\$21 млн.).

В структурі українського імпорту товарів з Великої Британії переважали: палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки (17.3%); засоби наземного транспорту, крім залізничного (19.6%); реактори ядерні, котли і машини (13.5%); фармацевтична продукція (10.1%); хімічна продукція (5.5%).

Поставки засобів наземного транспорту, крім залізничного зросли на 32%, склавши \$156 млн., реакторів ядерних, котлів і машин – на 35% (\$107 млн.), фармацевтичної продукції – на 22% (\$81 млн.). При цьому поставки палива мінерального, нафти і продуктів її перегонки зменшились на 21%, склавши \$138 млн[3].

Динаміка темпів приросту експорту та імпорту товарів між Україною та Великобританією представлена на рисунку 2.

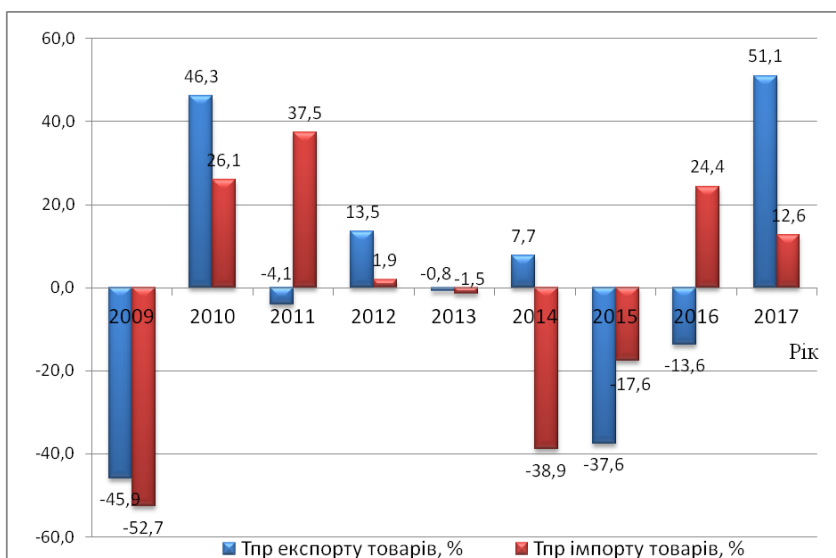

Рис.2. Динаміка темпів приросту експорту та імпорту товарів між Україною та Великобританією, 2008-2017

Аналізуючи даний рисунок, можна сказати, що за 2008-2017 рр. не видно чіткої тенденції до зростання чи спаду темпів приросту експорту та імпорту товарів. Найменшим темп приросту був у 2009 році, причиною цього стала, насамперед, криза 2008 року. Потім відбулось стрімке зростання, як темпу приросту експорту товарів, так і імпорту. За рахунок політичної нестабільності, воєнних дій в країні, низькими дані показники були в 2014 – 2015 рр. А темп приросту експорту товарів залишався від'ємним і у 2016 році. Потім ситуація покращилась, і все ж таки у 2017 році відбулося зростання як експорту, так і імпорту.

У 2017 р. за обсягами двосторонньої торгівлі послугами між Україною та країнами світу Велика Британія знаходиться на 3 місті (після РФ та США) з часткою 6,8% від загального.

У 2017 р. порівняно із 2016 р. обсяг торгівлі послугами між Україною та Великою Британією зріс на 4 % та становив \$1,1 млрд. Обсяг експорту послуг з України до Великої Британії збільшився на 24 % та становив \$573 млн. У свою чергу, обсяг імпорту послуг з Великої Британії до України скоротився на 11% та склав \$499 млн. Позитивне сальдо торгівлі послугами становило \$74 млн[3].

В структурі експорту доля послуг склала 54%, що значно перевищує середній показник України (19.4%).

Основними видами послуг, які експортувались з України до Великої Британії стали: транспортні послуги (55%); послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (22%); ділові послуги (14%).

Імпортувались з Великої Британії: транспортні послуги (23%); послуги, пов'язані з фінансовою діяльністю (23%); ділові послуги (18%); роялті та інші послуги, пов'язані з використанням інтелектуальної власності (13%); послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (11%).

В структурі імпорту послуг з країн світу Велика Британія займає 2 місце (9.3%) після США, в структурі експорту – 4 місце після РФ, США та Швейцарії.

На рівні держав-членів ЄС Велика Британія зайняла перше місце як за об'ємами експортованих з України послуг (17%), так і імпортованих в Україну (20%).

Динаміка експорту та імпорту послуг між Україною та Великобританією за 2008-2017 рр. наведена на рисунку 3[4].

За даним рисунком, можна відзначити, що за аналізований період, а саме за 2008-2017 рр. не спостерігалось чіткої тенденції до зростання чи спаду. Найбільшим експорт та імпорт послуг були у 2013 році. Станом на 2017 рік експорт послуг переважає імпорт послуг, а імпорт послуг в цьому році, взагалі, був найменшим у аналізованому періоді.

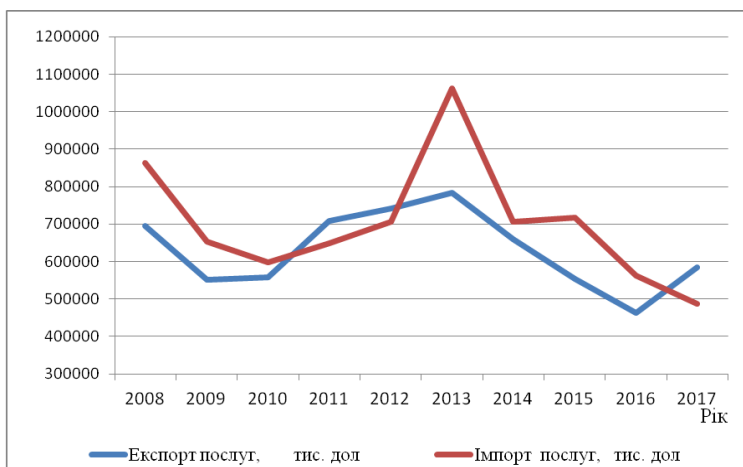

Рис.3. Динаміка експорту та імпорту послуг між Україною та Великобританією, 2008-2017

Насамперед, слід вказати, що вагомим чинником подальшого економічного зміцнення Великої Британії є лідируюче положення країни у світовій економіці як імпортера та експортера капіталу загалом, так і інвестицій зокрема. Між тим, міцні інвестиційні позиції країни зазвичай слугують вагомою запорукою макроекономічної стійкості.

Великобританія є одним з найбільших інвесторів в економіку України. Станом на 21.12.2017 року обсяг прямих інвестицій (акціонерний капітал) з Великої Британії в економіку України збільшився на 8%, склавши \$2 млрд. 169 млн. – найвищий показник з 2014 року [5].

За обсягами прямих іноземних інвестицій в економіку України Велика Британія займає 4 місце (5.5%) після Кіпру, РФ та Нідерландів.

Станом на 31.12.2017 структура ПІІ представлена наступним чином: промисловість – \$668 млн. (30.8%); фінансова та страхова діяльність – \$380 млн. (17.6%); операції з нерухомим майном – \$334 млн. (15.4%); оптова та роздрібна торгівля, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – \$299 млн. (13.8%); транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – \$120 млн. (5.5%); будівництво – \$103 млн. (4.8%); професійна, наукова та технічна діяльність – \$95 млн. (4.4%); інші сфери – \$170 млн. (7.8%).

Безпосередньо у 2017 році об'єм прямих інвестицій з Великої Британії (акціонерний капітал) склав \$211.7 млн. (11.3% загального підсумку).

Обсяг боргових інструментів з Великої Британії на кінець 2017 року склав \$182 млн. (2.1%).

Станом на 31.12.2017 інвестиції з України в економіці Великої Британії відсутні.

Динаміка прямих іноземних інвестицій Великої Британії в економіку України представлено на рисунку 4.

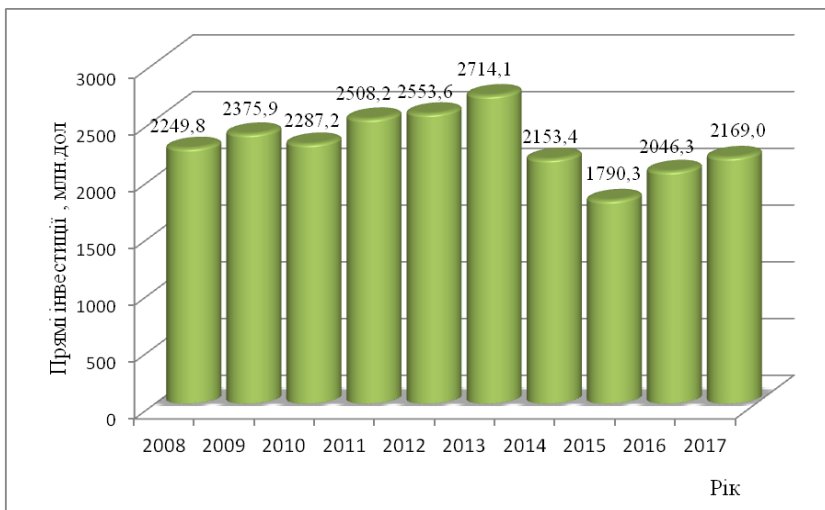

Рис. 4. Прямі іноземні інвестиції Великої Британії в економіку України

Протягом 2008-2017 року інвестиції Великої Британії мали різний характер. З 2010 по 2014 рік спостерігалось прискорене зростання показника, проте, з 2013 року і до 2016 можна констатувати різке спадання прямих іноземних інвестицій в економіку країни. А у 2017 році порівняно з 2016 роком обсяг прямих іноземних інвестицій Великої Британії в економіку нашої країни зріс на 8% і склав – 2169 млн.дол.

Таким чином, за результатами зовнішньоторговельних операцій 2017 року між Україною та країнами світу Велика Британія посідає:

- 13 позицію за обсягами двосторонньої торгівлі товарами і послугами (2.16%);
- 18 позицію за обсягами двосторонньої торгівлі товарами (1.38%);
- 3 позицію за обсягами двосторонньої торгівлі послугами (6.8%);

- 4 позицію за обсягами прямих іноземних інвестицій (5.5%).

Висновки. Отже, збереження і розвиток системних політичних відносин, чітка позиція сторін щодо розбудови нової структури європейської безпеки та поглиблення взаємодії, послідовна внутрішня і зовнішня політика України здатні забезпечити досягнуті стабільність і прогрес у розвитку міждержавних відносин на тривалу перспективу. Тому, є достатньо підстав на те, що подальший розвиток зв'язків України з Великою Британією буде не менш динамічним і плідним, ніж зараз.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мельничук, О. М. Аналіз основних макроекономічних показників Великої Британії [Текст] / О. М. Мельничук, О. Г. Милашко // Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень : збірник наукових студентських праць. Випуск 2 – Одеса, ОНЕУ. – 2016. – С. 55 – 60.
2. Спільне комюніке щодо встановлення консульських відносин між Україною і Сполученим Королівством Великої Британії та Північної Ірландії // Зібрання чинних міжнародних договорів України. – К.: Ін Юре, 2001. – Т. 1. – С. 302.
3. Стан двосторонньої торгівлі між Україною і Великою Британією [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.mfa.gov.ua/ua/ukraine-uk/trade/trade-and-investments>
4. Державна служба статистики. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Велика Британія є четвертим найбільшим інвестором в Україні: аудит двосторонніх відносин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.irf.ua/allevnts/news/gb_ukr_audit_bilateral_relations/
6. Підгорний, А. З. Міжнародна статистика : навчальний посібник [Текст] / А. З. Підгорний, О. Г. Милашко, О. П. Русева. – Одеса : ОНЕУ, 2012. – 162 с.
7. Підгорний А. З. Статистичні методи в управлінні розвитком регіону : монографія // А. З. Підгорний, О. В. Самоєнкова, О. Г. Милашко та ін. – Одеса : ФОП Гуляєва В. М., 2016. – 218 с.
8. Підгорний, А. З. Міжнародна статистика : навчальний посібник / А. З. Підгорний, О. Г. Милашко, О. П. Русева. – Одеса : ОНЕУ, 2012. – 162 с.
9. Самоєнкова, О. В. Економічна статистика: навчальний посібник / О. В. Самоєнкова, Ю. О. Ольвінська. - Одеса: ОДЕУ, 2010. – 182 с.
10. Ольвінська Ю. О. Проблеми соціально-економічного розвитку країн Євросоюзу / Ю. О. Ольвінська // Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях: Міжнародна науково-практична конференція (Одеса 22-23.04.2015). – Одеса: ОНЕУ, 2015. – С. 18-21

ЗБІРНИК НАУКОВИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПРАЦЬ

**«СТАТИСТИКА – ІНСТРУМЕНТ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

ВИПУСК 5

Частина II

Одеса

